

Ikke helt oppdatert om nyfødtdisin

Birgit Peitersen, Pernille Pedersen, Ole Pryds
Neonatologi
 Det raske og det syge nyfødte barn. 4. utg.
 396 s, tab, ill. København: Nyt Nordisk Forlag
 Arnold Busck, 2014. Pris DKK 450
 ISBN 978-87-17-04360-2

Dette er 4. utgave av en dansk innføring i faget nyfødtdisin. Forfatterne er erfarne nyfødtdisinere fra en stor nyfødtdeling i København og henvender seg til sykepleiere, jordmødre og leger i spesialisering som arbeider med nyfødte barn.

Det er 29 kapitler. Det starter med fosterets utvikling, fødsel og undersøkelse av det nyfødte barnet. Deretter omtales de vanligste sykdommene, misdannelsene og tilstandene man ser hos nyfødte barn. Avslutningsvis omtales transport av nyfødte, smertevurdering, oppfølging av risikobarn og foreldreveiledning.

Håndbokformatet er tiltalende. De forskjellige sykdomstilstandene er kortfattet og klart beskrevet og ofte supplert med gode illustrasjoner. For helsepersonell som ikke har mye bakgrunnskunnskap om nyfødtdisin, vil boken være en grei introduksjon, og den kan leses i sin helhet på noen få timer. De fleste faguttrykk på dansk er ganske lik som på norsk. For noen lesere vil det kanskje ta litt tid før man skjønner at «ilt» betyr oksygen. Ellers er angliseringen av det danske språket kommet så langt at luftlekkasje heter «air leak».

Jeg har to hovedinnvendinger. For det første er boken ikke særlig godt oppdatert i forhold til nye internasjonale studier og retningslinjer. Kapitlet om lungesykdommer har 15 referanser, hvorav én fra 2012 og de andre 14 fra før 2007. Det er mye ny kunnskap om CPAP-, respirator- og oksygenbehandling fra store kliniske studier som ikke er nevnt. I kapitlene om gulsott og infeksjoner refererer forfatterne heller ikke til systematisk oppdaterte retningslinjer fra England eller USA.

For det andre skjennes boken av en del mindre feil og mangler. Tidspunkt for avnavling (tidlig/sen) er ikke diskutert. DiGeorges syndrom er feilaktig beskrevet som en enkeltgenesykdom. I beskrivelsen av resuscitering av nyfødte er det upresise anbefalinger om hvordan barnet skal leires ved ventilasjon og anbefalt antall brystkompresjoner per minutt. Under infeksjonskapitlet står det feilaktig at mor ikke overfører beskyttende gruppe B-streptokokkantistoffer til fosteret.

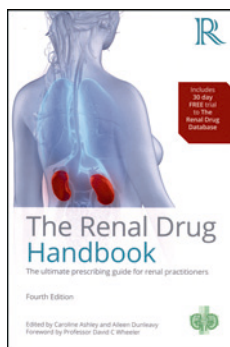
Samlet sett er dette en lettlest innføringsbok i nyfødtdisin. Jeg vil imidlertid heller anbefale norske leger som spesialiserer seg i pediatri, til å benytte mer oppdaterte håndbøker i nyfødtdisin eller elektroniske oppslagsverk som *UpToDate*.

Claus Klingenberg

Seksjonsoverlege, Barneavdelingen
 Universitetssykehuset Nord-Norge

Oppgitte interessekonflikter: Anmelder er hovedforfatter av *Metodebok i nyfødtdisin* (Universitetssykehuset Nord-Norge – 4. utgave 2012), som er en potensiell «konkurrent» til *Neonatologi*.

Nyresvikt og medikamenter

Caroline Ashley, Aileen Dunleavy, red.
The renal drug handbook
 The ultimate prescribing guide for renal practitioners. 4. utg. 1 048 s. London: Radcliffe Publishing, 2014. Pris GBP 100
 ISBN 978-1-90936-894-1

Målgruppen er et lite fåtall leger, først og fremst nyreleger, intensivleger og farmakologer, i tillegg til utvalgte sykehusfarmasøyer. Det er et oppslagsverk over alle medikamenter i bruk hos nyresyke pasienter og andre, og omfatter både registrerte og uregistrerte medisiner. Boken er blottet for illustrasjoner og tabeller og fremstår mer som en produktkatalog. Den angir ikke behandlingsregimer.

Kun generiske navn er brukt på de om lag 1 000 medikamentene fra A til Z som er omtalt. På én side informerer man, nærmest med enstavelsesord, om bruk av medikamentet, dosering ved normal nyrefunksjon, farmakokinetikk og metabolisme. Viktigst er informasjon om dosering ved nedsatt eller opphørt nyrefunksjon, dosering og bruk ved ulike dialysemodaliteter, spesielle medikamentinteraksjoner og alvorlige bivirkninger hos nyresyke. Det er ikke gitt noen medikamentanbefalinger utover at det helt til slutt, noe overraskende, er omtale av malariaproylaks og vaksinebruk hos nyresyke. Det er ingen innholdsfortegnelse – man slår opp medikamentene i alfabetisk rekkefølge.

Bruk av medikamenter hos alvorlig nyresyke pasienter kan være utfordrende. Det kan skyldes endret farmakokinetikk som endrer opptak, distribusjon, proteinbinding, nedbryting og utskilling, men dette er ikke like godt kartlagt for alle medikamenter. Ekstra krevende kan dosering og bruk av medisiner være for pasienter i nyrestattende behandling som dialyse, og det kan være store forskjeller i dosering avhengig av dialyseform. Pasienter med kronisk nyresykdom bruker ofte mange medisiner, og interaksjoner er en meget aktuell problemstilling. Dette er derfor et nyttig oppslagsverk som raskt gir svar på spørsmål om enkeltmedikamenter og bruk hos pasienter med nedsatt nyrefunksjon.

Jeg vil nok anbefale en slik bok først og fremst for nyremedisinske og intensivmedisinske avdelinger hvor denne problemstillingen, med alvorlig nedsatt nyrefunksjon, er mest vanlig.

Ingrid Os

Overlege, Nyremedisinsk avdeling
 Oslo universitetssykehus, Ullevål